ชื่อเรื่องวิทยานิพเช่

การศึกษาเปรียบเทียบลัทธินิติธรรมนิยมของ พัน เฟย จื้อ กับ

ชื่อผู้เชียน

นาย นิวัติ ทองวล

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาปรัชญา

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพเช้ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ น้อย พงษ์สนิท ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รุ่งเรื่อง บุญโญรส อาจารย์ ดร. ประมวล เพ็งจันทร์

ประธานกรรมการ กรรมการ กรรมการ

บทคัดย่อ

จุดมุ่งหมายในการศึกษาเปรียบเทียนแนวความคิดของลัทธินิติธรรมนิยมของ หัน เฟย จื้อ กับ ลัทธิเหมา ในครั้งนี้ เพื่อให้ได้รับความรู้และความเข้าใจ ในสาระสำคัญของปรัชญาทั้ง สองระบบ โดยจำกัดขอบเขตการเปรียบเทียบในปัญหาเกี่ยวกับ ธรรมชาติของมนุษย์ อุดมการ ทางการเมือง เศรษฐกิจ การศึกษาและการทหาร รวมทั้งความสัมพันธ์และอิทธิพลของ หัน เฟย จื้อ ที่มีต่อ เหมา เจ๋อ ตุง

ผลของการวิจัยนี้ ทำให้ทราบว่า หัน เฟย จื้อ มีแนวความคิดเกี่ยวกับธรรมชาติของ
มนุษย์ว่า มนุษย์ทุกคนเกิดมาเท่าเทียมกัน แต่เพราะสันตานที่เห็นแก่ตัวของมนุษย์จึงทำให้เกิด
ความยุ่งยากและความไม่เสมอภาคขึ้นในสังคม กฎหมายที่เข้มงวดรุนแรงเท่านั้นที่จะควบคุม
พฤติกรรมของมนุษย์ได้ การวัดคุณค่าของมนุษย์ ให้วัดกันที่ผลของการปฏิบัติ เพราะผลังความ
สามารถของมนุษย์แสดงออกได้โดยการปฏิบัติเท่านั้น ประชาชนของรัฐตามทัศนะของ หัน เฟย
จื้อ จะต้องมีความชำนาญทั้งในด้านการรบและการกลีกรรมควบคู่กันไป การศึกษาใด ๆ ภายใน
รัฐต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล และให้เป็นไปเพื่อรับใช้การเมือง ทางด้านการ

ปกครอง กษัตริย์เป็นผู้มีอำนาจเด็ดขาด โดยอาศัยกฎหมายเป็นเครื่องมือในการปกครอง สร้าง จิตสำนึกของประชาชนให้ตระหนักในประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก เป้าหมายสูงสุดในการปกครอง คือการบรรลุถึงสังคมในอุดมคติที่ หัน เฟย จื้อ บอกว่า เป็นสังคมที่ปราศจากชนชั้น ทรัพย์สิน ส่วนบุคคลและเป็นสังคมที่ไม่อยู่ภายใต้กลไกของกฎหมายใด ๆ ทั้งสิ้น

ส่วนแนวความคิดของ เหมา เจ๋อ ตุง ในทัศนะที่ว่าด้วย ธรรมชาติของมนุษย์นั้น ถือ ว่ามนุษย์เกิดมาเท่าเทียมกัน แต่เงื่อนไขทางเศรษฐกิจเป็นตัวแปรทำให้เกิดความไม่เท่าเทียม กัน สังเกตได้จากการแบ่งชนชั้นในสังคม การที่จะให้ประชาชนมีความเสมอภาคกันได้นั้น ต้อง อาศัยการปฏิวัติโดยการนำของชนชั้นกรรมาชีน และชาวนา ซึ่ง เหมา เจ๋อ ตุง ถือว่าเป็นชน ส่วนใหญ่ของประเทศ ทางด้านการศึกษารัฐบาลเป็นผู้วางแนวทาง โดยเน้นที่การปฏิบัติ ให้ ความรู้ทางการเมือง และสร้างความกลมเกลียวสามัคคีระหว่างทหารกับประชาชนเพื่อเป็นฐาน ในการปฏิวัติสังคม เป้าหมายสูงสุดในการปกครองของ เหมา เจ๋อ ตุง คือสังคมคอมมิวนิสต์ ซึ่งเป็นสังคมที่ปราศจากชนชั้น รัฐ และทรัพย์สินส่วนบุคคล ทุกคนจะมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างกันของทั้งสองทัศนะ ทำให้พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วมีความคล้ายคลึงกัน เช่น การให้ความสำคัญแก่ปัญหาทางเศรษฐกิจ มีการปฏิรูปที่ดิน รัฐเข้าควบคุมเศรษฐกิจของประชาชน การปกครองแบบรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์ กลาง การปกครองโดยมอบอำนาจให้ตัวแทนสังคมในอุดมคติที่มีสันติสุขโดยไม่ต้องใช้กฎหมาย

ลักษณะที่คล้ายคลึงกันนี้มีสาเหตุสำคัญ คือการได้รับอิทธิพลจากนักปราชญ์จีนในสมัย โบราณเกี่ยวกับความเป็นมนุษยนิยม และการเน้นปรัชญาเชิงปฏิบัติที่นำมาใช้แก้ปัญหาอย่างได้ผล ทั้งในด้านส่วนตัวและสังคมส่วนรวม

ส่วนความแตกต่างกันนั้น คือความแตกต่างที่เกิดจากเงื่อนไขของกาละและเทศะ เนื่องจาก หัน เฟย จื้อ และ เหมา เจ๋อ ตุง มีชีวิตอยู่ในยุคสมัยและสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ ต่างกัน รายละเอียดของวิธีการปฏิบัติจึงแตกต่างกันไปด้วย กล่าวโดยสรุป ตามที่ได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยไว้ว่า "ลัทธิเพมาเป็นการนี้นตัวของ ลัทธินิติธรรมนิยมของ พัน เฟย จื้อ" นั้น จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า เพมา เจ๋อ ตุง รับ อิทธินลทางความคิดจาก พัน เฟย จื้อ แน่นอน โดยผ่านทางการศึกษาประวัติศาสตร์ การ ปกครองของ จิ้น ซี ย้องเต้ ซึ่งเป็นผู้นำเอาแนวคิดของ พัน เฟย จื้อ มาใช้ปฏิรูปราชอาณาจักร ของพระองค์ จึงกล่าวได้ว่า ความสัมพันธ์ทางความคิดทางการเมืองและสังคมของ เพมา เจ๋อ ตุง กับ พัน เฟย จื้อ เป็นความสัมพันธ์โดยอ้อม อย่างไรก็ตาม ถ้าพากมองในแง่ของพัฒนาการ แล้ว ถือได้ว่าเป็นพัฒนาการทางการเมืองอีกชั้นหนึ่งของประเทศจีน

3

Thesis Title

Han Fei Tzu's Legalism and Maoism:

A Comparative Study

Author

Niwat Tongwol

M.A.

Phi losophy

Examining Committee:

Asst. Prof. Noi Pongsanit

Chairman

Asst. Prof. Roongraung Boonyoros

Member

Dr. Pramuan Pengchan

Member

ABSTRACT

This dissertation aims at a comparative study of Han Fei Tzu's Legalism and Maoism under these headings: the nature of man, political ideals, economic ideals, educational ideals, and the ideals of militarism. The question of how much Maoism was related to and influenced by Han Fei's Legalism was also examined.

From the study it was found that Han Fei was of the view that all men were born equal but their selfish nature caused conflicts and inequalities and Han Fei, accordingly, held that only strict enforcement of laws could effectively control human behaviour. Judgment of human values was to be made by reference to the consequences of actions. People in a state, according to Han Fei, must be skilful in battle as well as in farming and their education

must be under government control and in service of the state. And in the administration of the state, the king exercises absolute power with the laws as efficient tools of ruling. The king must inculcate the public spirit in the people. The highest end of government is to achieve an ideal society which, in Han Fei's view, is a society of people enjoying all sorts of equalities and common wealth or welfare. In this society or state people need not keep private property and can live without any needs of laws.

Dealing with the same issue of human nature, Mao Tse Tung holds that all men were born equal and economic conditions create the inequalities among them. This fact is seen in the diversification of people in the state. According to Mao, people can be made equal by means of revolution of workers and peasants who become a majority. In matters of education, it is the state who sets policies and directions with emphasis on practices. In addition, knowledge of political parties and ideologies is an essential part of the people's education. Above all, the unity of the people and harmonious relationships between the people and the military constitute the basis for the revolution of the society.

The supreme end of government, according to Mao, is the Communist Society which is a classless and stateless society without private ownership of property. All people are treated equals.

From the analytical and comparative study of the social philosophical views of Han Fei Tzu and Mao Tse Tung, their

similarities and differences, we have found that largely both the thinkers hold similar views. Both recognize the importance of economic problems and therefore hold that the state should take control over the economy of the country and introduce land reform. Both advocate centralization of power with authorized agents under direct control. Both dreamed of an ideal society where there was perfect peace which needed no laws.

The similar aspects of both thinkers' views on politics and society may be due to the influence of ancient sages who stressed the humanistic concerns for human welfare and the practical benefits of any philosophical principles employed in the solution of social as well as individual problems.

As to the differences of views, they are differences of times and places. Han Fei and Mao lived in different periods of history and in different social environments, therefore, the details of the ways and means to implement their social planning naturally differed.

With reference to the hypothesis of the research: Maoism is a revival of Han Fei's Legalism, we know for sure that Mao Tse Tung was influenced by Han Fei's thoughts through his knowledge of emperor Ch'in Shih Huangti who applied Han Fei's political thoughts in the reformation of his Empire. Thus it can be said that the political and social thoughts of Han Fei and Mao are indirectly related. However, from the political point of view, Maoism may be regarded as a further step in the development of politics in China.